

Suomen Eduskunnan Pankkivaltuusmiesten

KERTOMUS

vuodelta 1914

Eduskunnan Pankkivaliokunnalle

HELSINGISSÄ 1915,

SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINOSSA.

VIII. Valtiovarojen tilin vuosina 1912-1914.

Vuosi	1912	1913	1914
Valtiovarojen alku	11 000 000	11 000 000	11 000 000
Valtiovarojen loppu	11 000 000	11 000 000	11 000 000
Valtiovarojen muutos	0	0	0
Valtiovarojen yhteensä	11 000 000	11 000 000	11 000 000

Vuoden 1914 alussa oli suurissa teollisuusmaissa aleneva konjunkturi selvästi huomattavana. Kaupan ja teollisuustoiminnan virkeyden vähenemisestä oli seurauksena, että joutilasta pääomaa oli runsaammin tarjona. Tämä aikaansai pian vuodenvaihteessa vallinneiden korkomääriin alenemisen.

Niinpä aleni pankkidiskontto Parisissa ja Lontoossa jo tammikuussa 4 ja 5 %:sta 3 1/2 ja 3 %:iin, ja Berlinissä taas diskonttokorko laskeui tammikuussa 5:stä 4 1/2 %:iin ja helmikuussa edelleen 4 %:iin. Myöskin Tukholmassa, Kristianiassa ja Kööpenhaminassa diskontto, oltuaan vuodenvaihteessa 5 1/2, 5 1/2 ja 6 %, aleni helmikuussa 4 1/2, 4 1/2 ja 5 %:iin ja Petrogradissa laskeui alin pankkikorko huhtikuussa 6:sta 5 1/2 %:iin.

Niistä melkoisen suurista vaatimuksista huolimatta, joita monien huomattaviin määriin nousevain uusien arvopapereiden liikkeeseen laskemisen johdosta asetettiin pörseille, voitiin alennetut korkomäärät pysyttää muuttamatta useampia kuukausia, ja vielä kesäkuussa arveltiin rahan edelleenkin pysyvän huokeana.

Tämä asiointila muuttui heinäkuun loppu- ja elokuun alkupäivinä Europassa puhjenneen suuren sodan johdosta. Parisissa kohosi diskontto elokuun 1 päivänä 4 1/2 ja elokuun 2 päivänä 6 %:iin, Lontoossa elokuun 3 päivänä 10 %:iin, Petrogradissa elokuun 4 päivänä 6 %:iin sekä Tukholmassa, Kristianiassa ja Kööpenhaminassa 6 1/2, 6 1/2 ja 7 %:iin. Samoihin aikoihin julistettiin useimmissa Euroopan valtioissa moratorio, minkä johdosta maksettavaksi joutuvain suoritusten määrääjat pitenevät mikä minkin verran.

*Johtava kat-
saus raha-
markkinoi-
hin.*

Jo elokuun 7 päivänä katsoi Englannin Pankki kuitenkin voivansa alentaa koron 5 %:iin, johon määrään diskontto Parisissäkin laskeusi elokuun 20 päivänä. Skandinavian maissakin korko aleni elokuussa — Tukholmassa 6 %:iin, Kristianiassa 5 1/2 %:iin ja Kööpenhaminassa 6 %:iin. Kaikki nämä korkomäärät voitiin sitten pysyttää muuttamatta vuoden loppuun. Sotaa käyvissä maissa käytettiin tosin rahamarkkinoita runsaasti ottamalla uusia huomattavan suuria valtiolainoja, mutta tätä korvasi ainakin jossain määrin se seikka, että supistuneen kauppavaihdon johdosta liikevarain tarve oli vähentynyt.

Meidänkin maassamme oli 1914 vuoden alkupuoliskolla huomattavana raha-aseman paranemista, joka aiheutti Suomen Pankin maaliskuun 31 päivänä alentamaan korkomäärää puolen prosenttia, niin että Pankin alin korkomäärä laskeusi 5 1/2:sta 5 %:iin.

Seuraavina kuukausina raha-asema maassamme parane-
mistaan parani, osin sen johdosta, että useimpain teollisuudenhaarain alalla jatkui verrattain hyviä liikeoloja, ja osin uusista yrityksistä pidättäytymisen johdosta, erittäinkin rakennusteollisuuden alalla, missä useana edellisenä vuonna vallinnutta sangen vilkasta toimintaa jo vuonna 1913 oli seurannut taka-askel.

Kesäkuun 30 päivänä Suomen Pankin setelinannon arvonvastine, joka vuoden alussa oli ollut 146.6 miljoonaa markkaa, nousi 150.3 miljoonaan markkaan, mistä määrästä 40.4 miljoonaa markkaa kultaa (rahaksi lyötyä ja rahaksi lyömätöntä) sekä 99.3 miljoonaa markkaa ulkomaisia arvonvastineita, käyttämätön setelinanto-oikeus oli 41.0 miljoonaa markkaa ja pankin lainananto 102.6 miljoonaa markkaa, josta määrästä yksityispankeille oli annettu 5.7 miljoonaa markkaa, vastaavain määrain ollessa vuodenvaihteessa 110.0 ja 17.3 miljoonaa markkaa. Liikkeessä olevia seteleitä oli samaan aikaan 118,1 miljoonaa markkaa. Myöskin yksityis- ja säästöpankkien tila parani vuoden alkupuoliskolla. Kesäkuun 30 päivänä oli säästöpanjoilla saamista talle-

Raha-asema
Suomessa ja
Suomen Pan-
kin liike.

tus- ja juoksevalla tilillä yksityis- ja säästöpankeissa, edellisissä 686.0 ja jälkimmäisissä 309.6 miljoonaa markkaa, vastaavain määrain oltua joulukuun 31 päivänä 1913 652.8 ja 301.4 miljoonaa markkaa, joten lisäannos oli 33.2 ja 8.2 miljoonaa markkaa.

Maamme rahalaitokset olivat siis verrattain hyvin varustettuina kohtaamaan sodan vaikutusta meidänkin taloudellisiin oloihimme sekä sodan puhkeamisen ja liikenteen, viennin ja tuonnin jonkin aikaa kestäneen keskeytyksen synnyttämää levottomuutta. Mutta kun Suomen Pankin lainananto elokuun ensimmäisellä viikolla lisääntyi 25.0 miljoonaa markkaa ja liikkeessä olevain setelien määrä 24.4 miljoonaa markkaa sekä käyttämätön setelinanto-oikeus väheni 24.2 miljoonaa markkaa eli 18.7 miljoonaan markkaan, katsoivat Pankkivaltuusmiehet elokuun 3 päivänä tarpeelliseksi hyväksyä Pankin Johtokunnan ehdotuksen Pankin korkomääräin korottamisesta kahdella prosentilla, joten alin korkomäärä nousi 5:stä 7 %:iin.

Maamme ei kuitenkaan joutunut sotatoimien tante-
reeksi, rautateillä alkoi yleinen liikenne uudestaan, vienti Venäjälle ja tuonti sieltä voivat taas jatkua, ja tilaisuutta tavaravaihtoon Ruotsin kanssa ja Ruotsin kautta tarjoutui, vaikka verrattain vähäisessä määrin. Siten raha-asema vähitellen parani. Mitään maksumoratooriota ei sentähden tarvinnut ottaa meidän maassamme käytäntöön. Ja sitten-
kun 1913 vuoden Eduskunnan päätös, että se määrä, millä Suomen Pankin liikkeessä oleva setelistö saa nousta sen setelinanto-oikeuden arvonvastinetta suuremmaksi, oli korotettava 40:stä 70 miljoonaan markkaan, elokuussa oli korkeimmassa paikassa vahvistettu, kävi mahdolliseksi vähentää Pankin korkomäärät syyskuun 5 päivänä yhdellä prosentilla, ja Pankin alin korkomäärä pysyi sen jälkeen 6 %:na tammikuun 9 päivään kuluvaan vuotta, jolloin korkomääriä voitiin edelleenkin alentaa puolen prosenttia.

Vuodentuloa häittäsi kesäkuukausina vallinnut pitkällinen pouta. Sato oli kuitenkin paljoudeltaan keskinkertaisen

hyvä ja korjattiin suotuisissa oloissa. Vesistöissämme kesällä ja syksyllä vallinnut tavaton vedenvähyys vaikeutti metsätuotteiden uittoa ja vaikutti epäedullisesti useimpain vesilaitosten tuotantoon. Menekkimahdollisuuksiin nähden on sodan puhkeamisesta lähtien maamme teollisuuden eri aloilla vallinnut olennaisesti erilaisia oloja, mutta mainittavan pitkiksi ajoiksi ei toimintaa toistaiseksi ole tarvinnut keskeyttää sahoissakaan, joiden on miltei kokonaan ollut mahdoton lähettää tuotteitaan maasta. Tavarain tuonti ulkomaan paikoista on kuitenkin vaikeutunut etusijassa epävarmain ja riittämättömän kulkulaitosten johdosta, niin että raakatavarain puute on jossain määrin vaikuttanut häiritsevästi tehdastoimintaan. Ja länsimaihin käyvän vientimme väheneminen on aikaansaanut niin suuren niukkuuden ulkomaisista arvovastineista, että Suomen Pankki on kyennyt vain rajoitetussa määrässä tyydyttämään vaatimuksia tässä kohden sekä ollut pakotettu korottamaan kurssseja, minkä johdosta Pankin merkittävät Punta sterlingin, Frangien ja Kruunujen myyntikurssit, jotka vuodenvaihteessa olivat Smk. 25: 44, Smk. 100: 50 ja Smk. 139: 50, ovat kertomusvuonna kohonneet Sm:kaan 29: —, Sm:kaan 110: — ja Sm:kaan 150: —.

Joulukuun 31 päivänä oli Suomen Pankin setelinannon arvovastine, sittenkun Pankin Saksassa ja Itävallassa olevista varoista 32,8 miljoonaa markkaa oli nimikkeen »setelinantoa vastaavat varat» kohdalta siirretty »muiden varain» nimikkeen kohdalle, 159,9 miljoonaa markkaa, josta määrästä 42,7 miljoonaa markkaa oli kultarahaa ja rahaksi lyömätöntä kultaa, 1,7 miljoonaa Suomen hopearahaa sekä 115,5 miljoonaa markkaa ulkomaisia arvovastineita, käyttämätön setelinanto-oikeus 50,4 miljoonaa markkaa ja Pankin lainananto 90,6 miljoonaa markkaa, josta viimeksi mainitusta määrästä 1,8 miljoonaa markkaa oli lainattu yksityispankeille. Liikkeessä olevain setelien määrä, joka vuonna 1914 oli ollut vähin tammikuun 23 päivänä eli 106,0 miljoonaa markkaa ja suurin elokuun 15 päivänä eli 152,4 miljoonaa markkaa, oli joulukuun 30 päivänä 141,7 miljoonaa markkaa.

Ulkomaan rahan määräisiin vekseleihin sijoitetut yksityispankkien varat sekä niiden ulkomaiset saamiset ovat vuoden varrella vähentyneet tammikuun 1 päivänä olleesta määrästä 33,4 miljoonasta markasta 26,6 miljoonaan markkaan marraskuun 30 päivänä, jota vastoin niiden kotimainen lainananto on saman ajan kuluessa kohonnut 739,6:sta 766,9 miljoonaan markkaan eli 27,3 miljoonaa markkaa, lisäannuksen ollessa 12,1 miljoonaa markkaa vastaavaan aikaan vuonna 1913, sekä säästöönpanijain saamiset pankkien talutus- ja juoksevalla tilillä kohonneet 652,8:sta 667,0 miljoonaan markkaan eli 14,2 miljoonaa markkaa, lisäannuksen tammi—marraskuulla 1913 oltua 17,0 miljoonaa markkaa. Maamme säästöpankeissa lisääntyivät säästöönpanijain saamiset 1914 vuoden tammi—syyskuulla 301,4:stä 303,2 miljoonaan markkaan eli 1,8 miljoonaa markkaa, lisäannuksen ollessa 6,7 miljoonaa markkaa vastaavaan aikaan vuonna 1913. Yksityispankkien samoin kuin säästöpankkienkin lainanottokorko oli kaiken vuotta 5 %.

Suomen Pankin 1914 vuoden tilinpäätöksen mukaan on puhdas voitto 6,501,940 markkaa 04 penniä sekä samalta vuodelta käytettävänä olevain voittovarain määrä 6,133,282 markkaa 35 penniä.

Suomen Pankin nykyinen verrattain suotuisa tila johtuu olennaisesti tuonnin vaikeutumisesta ja muiden sodasta riippuvain olojen aikaansaamasta kauppavaihdon supistumisesta ja sen yhteydessä olevasta liikevarain tarpeen suuresta vähenemisestä.

Ei ole kuitenkaan liian suureksi arvettava Pankin kykyä täyttää sille ehkä asetettavia vaatimuksia. Sodasta huolimatta täytyy lähikuukausina väestön ja teollisuuden välttämättömimpäin tarpeiden tyydyttämiseksi tuottaa maamme melkoisen suuret määrät erilaatuisia ulkomaisia tavaroita, jolle tuonnille vienti ei läheskään riitä vastapainoksi, kun sahateollisuustuotteiden maastavienti on käynyt mahdottomaksi. Ja sodan päätyttyä on epäilemättä ilmaantava tavattoman suurta tuonnin tarvetta.

Voittovarain
käyttäminen.

Tähän nähden ja kun Suomen Pankilla ohjesääntönsä 1 §:n säännöksen mukaan on tehtävänä maan raha-asiaiden pitäminen vakavalla ja turvallisella kannalla, näyttää asiain tila välttämättä vaativan, että pyritään pysyttämään Pankin asema mahdollisimman lujana, minkätähden Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että Pankin käytettävänä oleva voitto vuodelta 1914 ynnä se, mitä edellisten vuosien voittovaroista on Eduskunnan käytettävänä, siirrettäisiin Pankin vararahastoon.

Erinäisiä Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita.

1 §.

Suomen Eduskunnan alamaisestä esityksestä on elokuun 7 päivänä annetulla armollisella asetuksella vahvistettu sellainen muutos Pankin Ohjesäännön 18 §:ään, että se määrä, mihin Pankin liikkeessä olevat setelit enintään saavat nousta, on korotettu 40 miljoonasta 70 miljoonaan markkaan yli Pankin setelinannon vakuutena olevan arvovastineen.

Samalla kertaa on kumottu Ohjesäännön 19 §:n viimeinen momentti metallikassan väliaikaisesta vahvistamisesta ulkomaisen lainan tai krediitin kautta.

2 §.

Suomen Eduskunnan kirjelmässä 1 päivältä toukokuuta 1914 on ilmoitettu Eduskunnan päättäneen, että yleisen vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuksen toteuttamista varten perustetaan erityinen Suomen Pankin hoidossa säilytettävä rahasto, sekä että Eduskunta, edellyttäen että tämä päätös saisi Keisarillisen Majesteetin hyväksymisen, samalla oli päättänyt Suomen Pankin käyttämättömistä voittovaroista vuodelta 1913 osottaa mainittuun rahastoon 4,000,000 markkaa.

Pankin setelinanto-oikeuden laajentaminen.

Suomen Pankin voittovarat.

Eduskunta oli myöskin päättänyt osottaa Suomen Pankin käyttämättömistä voittovaroista, ennen myönnetyn 1,000,000 markan lisäksi, 1,000,000 markkaa annettavaksi Osuuskassojen Keskuslainarahasto nimiselle osakeyhtiölle korottomana lainana, ehdolla että laina on Suomen Pankille takaisin suoritettava, jos nykyisen yhtiöjärjestyksen voitto-osinkoa koskevia määräyksiä muutetaan osakkaille edullisemmiksi, jos uusia osakkeita annetaan ilman täyttä maksua tai yhtiö puretaan, ollen laina viimeainitussa tapauksessa takaisin suoritettava siitä ylijäämästä, joka jää jällelle, kun yhtiön velat on maksettu. Samalla oli Eduskunta päättänyt anoa Keisarillisen Majesteetin armollista määräystä mainitun lainan antamisesta.

Edelleen oli Eduskunta päättänyt, että jällellä olevat voittovarat 3,256,151 markkaa 94 penniä siirretään Pankin vararahastoon.

Tämän ilmoittivat Pankkivaltuusmiehet Pankin Johtokunnan tiedoksi ja noudatettavaksi.

3 §.

Kertomusvuonna syttynyt sota on tuottanut Suomen Pankille erinäisiä vaikeuksia sen kautta, että kansainvälisen liikeyhteyden tauottua osa Pankin varoja jäi vihollismaitiin. Suomen Pankin on vanhastaan ollut välttämätöntä pitää melkoisia saamia ulkomaisten kirjeenvaihtajain luona voidakseen välittää Suomen liikeyhteyttä erittäinkin niiden maiden kanssa, joihin Suomesta on paljon maksunsuorituksia. Niin ollen ja kun tavaravaihto aina sodan syttymiseen saakka pysyi yhtä vilkkaana kuin ennen, oli Pankin varoja sillä hetkellä edelleenkin sijoitettuna Saksaan ja jonkun verran myöskin Itävaltaan. Jo monien vuosikymmenien aikana on noudatettu sitä menettelyä, että mainituissa maissa ostettuja obligatsioneja osaksi säilytettiin siellä, mikä kuponkien ja arvottujen obligatsioonien perimiseen nähden oli mukavinta eikä tuottanut

Toimenpiteitä Pankin Saksassa ja Itävallassa olevain saamisten ja obligatsioonien turvaamiseksi.

Pankille mitään kustannuksia. Kun nyt äkkiä saatiin tieto, että sota oli julistettu, ei enää ollut mahdollista siirtää puheena olevia varoja ja arvopapereita toisiin käsiin.

Syyskuun 22 päivänä ilmoitti Pankin Johtokunta että Saksan ja Itävallan valtioiden viranomaiset olivat ottaneet takavarikkoon Suomen Pankin saamiset sen kirjeenvaihtajilta, suunnilleen 17,585,000 saksan markkaa, ja Suomen Pankin omistamat, sen kirjeenvaihtajien hallussa olevat obligatsioonit, suunnilleen 8,308,125 saksan markkaa, 2,025,800 itävallan kruunua ja 465,000 itävallan florinia, sekä että jotkut näistä kirjeenvaihtajista jo olivat Saksan hallitukselle maksaneetkin Suomen Pankin saamiset ja niinkään luovuttaneet heillä talletetut Suomen Pankin omistamat obligatsioonit. Tämän johdosta Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, samana päivänä Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunnalle lähettämässään kirjeessä pyysivät ryhdyttäväksi sellaisiin toimiin, että mainitut Suomen Pankin saamiset ja obligatsioonit aikanaan Pankille palautettaisiin korkoineen.

4 §.

Kirjeessä syyskuun 22 päivältä ilmoitti Johtokunta että kun sota syttyi, Englannin hallitus oli rajoittanut pankkiliikkeen Deutsche Bank (Berlin) London Agencyn toimintaa muun muassa siten, että se oli kieltänyt pankkia toimittamasta mitään maksamisia. Ja koska Suomen Pankilla tältä kirjeenvaihtajaltansa Englannissa oli suunnilleen 300,000 englannin punnan suuruinen saaminen, ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, samana päivänä Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunnalle lähettämässään kirjeessä pyytäneet, että ryhdyttäisiin toimiin siihen suuntaan, että Englannin hallitus sallisi Deutsche Bankin Lontoossa maksaa Suomen Pankille velkansa.

Tämä asia on sitten selviytynyt sen toimimiehen kanssa, jonka Englannin hallitus oli asettanut valvomaan erinäisten

saksalaisten toiminimien suoritusta, ja on Suomen Pankin puheena oleva saaminen kokonaisuudessaan taas saatu Pankin käytettäväksi.

5 §.

Kirjeessä marraskuun 18 päivältä on Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunta ilmoittanut, että sittenkun nykyään käynnissä olevan sodan vuoksi Keisarikunnassa on kielletty kaikellaiset rahasuoritukset Saksassa ja Itävallassa oleville toiminimille, on Keisarillinen Senaatti katsonut tarpeelliseksi määrätä toistaiseksi noudatettavaksi:

että Suomessa olevassa pankkilaitoksessa tallella olevat varat, jotka kuuluvat Venäjän valtakuntaa vastaan sota käyvän maan alamaiselle, tai jotka tämän jälkeen hänen tiliansä peritään, suoritetaan tai muutoin kerääntyy, ovat pankin pidätettävät tilinhaltijalle, jolle ei saa valmistaa mahdollisuutta saada itse suoranaisesti tai siirron kautta käyttää saamistaan tai sen osaa; ja

että, jos Suomessa oleva pankki ottaa tehtäväkseen saamisen perimisen saamistodistuksen nojalla, johon merkitty saamamies on Venäjän valtakunnalle vihollisen maan alamainen, on perityn rahamäärän arvolla hyvitetävä häntä erityisessä tilissä; ja koskee tätäkin ylempänä mainittu käyttöoikeuden rajoitus.

Kirjeessä joulukuun 3 päivältä ilmoittivat Pankkivaltuusmiehet tämän Johtokunnalle tiedoksi.

6 §.

Ottaen huomioon että sota, osaksi kokonaan katkaismalla, osaksi häiritsemällä liikevaihdon kansakuntien kesken, sellaisenkin, jotka eivät aseellisin voimin ota sotaan osaa, pakoittaa kunkin kansan huolehtimaan siitä että kulta, yleismaailmallisena arvonmittana, pysyy maassa ei ainoastaan kotimaisen rahakannan ylläpitäjänä vaan myös-

Rahasuoritukset Saksassa ja Itävallassa oleville toiminimille.

Toimenpiteitä Pankin metallikassan turvaamiseksi.

Toimenpiteitä Deutsche Bankissa Lontoossa olevain Suomen Pankin saamisten turvaamiseksi.

kin maksukykyisyyden säilyttäjänä ulkomaihin nähden, silloin kun muut arvonvastineet ehtyvät, ovat Pankki-
valtuusmiehet, Johtokunnan kirjeessä marraskuun 7 päi-
vältä tekemästä esityksestä, alamaaisessa kirjelmässä samalta
päivältä anoneet armossa vahvistettavaksi sellaisen väliai-
kaisen muutoksen Suomen Pankin Ohjesäännön 20 §:ään,
että Pankille sanotun §:n mukaisesti kuuluva velvollisuus
vaadittaessa lunastaa setelinsä Suomen kultarahalla saisi
nyt käyvän sodan kestäessä toistaiseksi lakata, jos Pankki-
valtuusmiehet pitävät tätä toimenpidettä tarpeellisena
Pankin metallikassan turvaamiseksi.

Tähän esitykseen ei vielä ole saatu vastausta.

7 §.

Niitä korkomääriä, joita marraskuun 24 päivänä 1913
annettujen määräysten mukaan käytettiin Pankin lainan-
annossa, alennettiin maaliskuun 31 päivänä kauttaaltaan
puoli prosenttia, niin että korkomäärät tulivat olemaan:

5 prosenttia diskontattaessa puhtaita liikevekseleitä ja
talletustodistuksia, joilla maksupäivään ei ole kolmea kuu-
kautta pitempi aika;

5 $\frac{1}{2}$ prosenttia diskontattaessa samallaisia vekseleitä ja
talletustodistuksia, joilla maksupäivään on kolmea kuukautta
pitempi aika, aina kuuteen kuukauteen asti;

6 prosenttia diskontattaessa muita vekseleitä, huoli-
matta siitä, onko niillä maksupäivään pitempi tai lyhempi
aika;

5 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassa-
kreditiiivejä, joiden vakuutena on kultaa ja hopeata, Suo-
men valtion ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen valtion ta-
kuulla varustettuja obligatsioneja ulkomaan rahalle sekä ulko-
maisia, valtioiden antamia taikka valtion takuulla varustet-
tuja obligatsioneja;

5 $\frac{1}{2}$ prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassa-
kreditiiivejä, joiden vakuutena on muunlaisia obligatsioneja,
talletustodistuksia ja kiinnityksiä, sekä

6 prosenttia myönnettäessä hypoteekkilainoja ja kassa-
kreditiiivejä osakkeita vastaan.

Entisellään pysytettiin määräykset kassakreditiivien si-
säänkirjoitusmaksusta, joka teki $\frac{1}{2}$ prosenttia vuodelta, ja
Johtokunnan oikeudesta sattuvissa tapauksissa diskontat-
taessa vekseleitä, joita ei voida pitää puhtaina liikevekse-
leinä, sovelluttaa puhtaita liikevekseleitä varten voimassa
olevia korkomääriä sekä erityisesti laskea nämä korkomää-
rät yksityispankkien vekseleitä rediskontattaessa.

Syntyneen sodan johdosta korotettiin nämä korkomäärät
elokuun 3 päivänä kauttaaltaan kaksi prosenttia. Syyskuun
5 päivänä korkomäärät taas alennettiin yhdellä prosentilla,
siis 6, 6 $\frac{1}{2}$ ja 7 prosenttiin, mutta kassakreditiivien sisään-
kirjoitusmaksu sekä mainittu Johtokunnalle myönnetty har-
kintaoikeus jäivät entiselleen.

8 §.

Vuonna 1914 ovat Pankki-
valtuusmiehet helmikuun 20,
maaliskuun 16, huhtikuun 15, toukokuun 5 ja kesäkuun
18 päivänä käsitelleet yhteensä kuusi akorttia koskevaa ha-
kemusta, jotka kaikki Johtokunnan ehdotuksesta on hy-
väksytty.

Johtokunnan esityksestä ovat Pankki-
valtuusmiehet
päättäneet kokonaan tileistä poistettaviksi erinäiset jo ai-
kaisemmissa tilinpäätöksissä epävarmojen joukkoon siirretyt
saatatavat, joista ei enää mitään voida saada takaisin, yh-
teensä Smk. 204,096: 55, sekä epävarmoinhin saataviin siir-
rettäväksi kaikkiaan Smk. 50,844: 17.

9 §.

Suomen Pankin ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen
vuodelta 1913 ovat Eduskunnan valitsemat tilintarkastajat
toimittaneet maaliskuu- ja huhtikuussa 1914. Tarkastajain
puoltosanan mukaisesti ja Pankin ohjesäännön tätä koskevain
säännösten nojalla ovat Pankki-
valtuusmiehet Eduskunnan puo-
lesta 16 päivänä huhtikuuta 1914 myöntäneet Johtokunnalle
vastuunvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1913.

Toimen-
piteitä, jotka
koskevat yksi-
tyisten sitou-
muksia
Pankille.

Suomen Pan-
kin tilintar-
kastus.

Jyväskylä
lin kanton

Pankin vek-
seli- ja lai-
nausliikettä
koskevia
määräyksiä.

10 §.

Pankin lainausliikkeen tarkastus.

Pankkivaltuusmiehet ovat Pankin kirjojen ja tililaskujen sekä haarakonttoreista tulleiden ilmoitusten nojalla joka kuukaudelta toimittaneet sellaisen Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastuksen, kuin Valtuusmiehille annetun johtosäännön 4 §:ssä mainitaan. Niinikään ovat Pankkivaltuusmiehet tarkastaneet Pankin Johtokunnan pohjapöytäkirjat.

11 §.

Katsastukset a) pääkonttorissa.

Suomen Pankin ohjesäännön 40 §:n määräyksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvien ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen marraskuun 3, 4, 5, 6, 7, 9 ja 16 päivänä. Sanotussa katsastuksessa saadut tulokset, jotka on annettu Johtokunnan tiedoksi, ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

b) haarakonttoreissa.

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee, ovat Pankkivaltuusmiehet antaessaan määräykset valitsemillensa diskonttokomiteain jäsenille myöskin kehottaneet heitä kerran kuukaudessa mielensä mukaan kulloinkin erikseen määrättävinä aikoina toimittamaan säädetyt katsastukset konttoreissa.

Sitä paitsi ovat tarkastuksia toimittaneet:

Hämeenlinnan konttorissa helmikuun 24 ja 25 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Joensuun konttorissa maaliskuun 9 ja 10 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Sortavalan konttorissa maaliskuun 11 ja 12 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Turun konttorissa maaliskuun 26, 27 ja 28 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Porin konttorissa syyskuun 18 ja 19 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Tampereen konttorissa syyskuun 21, 22 ja 23 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Mikkelin konttorissa lokakuun 13 ja 14 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Kuopion konttorissa lokakuun 15 ja 16 päivänä Pankinjohtaja Basilier;

Petrogradin konttorissa marraskuun 6 päivänä Pankinjohtaja von Collan;

Oulun konttorissa marraskuun 30 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Nikolainkaupungin konttorissa joulukuun 2 ja 3 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Jyväskylän konttorissa joulukuun 4 ja 5 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Kotkan konttorissa joulukuun 11 ja 12 päivänä v. t. Pankinjohtaja Broberg;

Viipurin konttorissa joulukuun 15, 16 ja 17 päivänä Pankinjohtaja Järnefelt.

12 §.

Kirjeessä helmikuun 20 päivältä ilmoitti Johtokunta että Suomen Pankin Tampereen konttorin huoneusto on ahdas ja muutenkin puutteellinen sekä esitti, että oman talon hankkimista varten mainitulle konttorille ostettaisiin Tampereen Vapaaehtoisen Palokunnan omistama talo ynnä 2,828 neliömetrin suuruinen tontti N:o 43 Tampereen kaupungin 2:ssa kaupunginosassa 196,000 markan hinnalla.

Pitäen kauppatarjoustä Pankille edullisena, sitä enemmän kuin tontti on niin suuri, että luovuttamalla siitä osan tontin hinta voisi tuntuvasti vähentyä, myönsivät Pankkivaltuusmiehet maaliskuun 16 päivänä puheenalaiseen tarjoitukseen korkeintaan 196,000 markkaa. Ehdollisesti päätetty kauppa ei kuitenkaan ole voinut toteutua taloon kiinnitettyjen vuokrasopimusten tähden, joita ei ole voitu sopivilla ehdoilla saada puretuiksi.

Maaliskuun 31 päivänä suostuivat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esitykseen että Pankin Jyväskylän konttorin

Pankin kiinteistöjä ja konttorihuoneustoja koskevia toimenpiteitä.
a) Tampereen konttori.

b) Jyväskylän konttori.

Jyväskylän kaupungintalossa oleva huoneusto, jonka vuokra-aika päättyy 1 päivänä kesäkuuta 1915, vuokrattaisiin edelleen viiden vuoden ajaksi, lukien viimesanotusta päivästä, 3,600 markan vuosivuokraa vastaan.

c) Sortavalan konttori. Huhtikuun 16 päivänä myönsivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä aiottua uudisrakennusta varten Pankin omistamalle puolelle tontista N:o 6 Pietari Brahenkadun varrella Sortavalan kaupungissa korkeintaan 120,000 markkaa.

d) Pankin pääkonttori. Johtokunnan esityksestä myönsivät Pankkivaltuusmiehet toukokuun 5 päivänä 7,909 markkaa kivityksen uusimiseksi Pankin Helsingin kaupungissa olevan talon pihamaalla.

e) Porin, Nikolainkaupungin, Oulun, Kuopion, Kotkan ja Viipurin konttorit. Korjaustöitä varten alempana mainituissa kaupungeissa olevissa Pankin taloissa ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, myöntäneet, toukokuun 18 päivänä Porin taloa varten 1,297 markkaa, Nikolainkaupungin taloa varten 4,108 markkaa 60 penniä, Oulun taloa varten 828 markkaa 27 penniä ja Kuopion taloa varten 2,418 markkaa 75 penniä, toukokuun 27 päivänä Kotkan taloa varten 990 markkaa, elokuun 1 päivänä Viipurin taloa varten 1,393 markkaa sekä marraskuun 3 päivänä Nikolainkaupungin taloa varten lisäksi 1,524 markkaa 81 penniä.

13 §.

Erinäisiä määrärahoja. Vuosirahansääntöön pantua määrärahaa virkaloman hankkimiseksi Pankin virkamiehille on vuonna 1914 käytetty 18,724 markkaa 45 penniä. Pankkivaltuusmiesten päätökset virkalomaa varten säädetyn määrärahan käyttämisestä on merkitty toukokuun 5 ja 18 päivänä tehtyihin pöytäkirjoihin.

b) Eläkkeitä. Sittenkun Keisarillinen Senaatti lokakuun 29 päivänä oli myöntänyt Pankin Mikkelin konttorin Pankinkomisariolle Karl Oskar Lindbergille hänen pyytämänsä virkaeron, ovat Pankkivaltuusmiehet marraskuun 7 päivänä, Johtokun-

nan esityksen mukaisesti, myöntäneet Pankinkomisarius Lindbergille Suomen Pankin ohjesäännön 63 §:n nojalla tulevan 3,000 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen.

Petrogradin konttorin molemmille rahanlukijoille, vahtimestarille ja vahtimestarinapulaiselle on annettu satunnaisten palkkioitten määrärahaa tavanomukaiset lahjapalkkiot pääsiäiseksi ja uudeksi vuodeksi, yhteensä 430 ruplaa.

Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet myöntäneet Pankin Tampereen konttorin vahtimestarille O. F. Ekströmille 200 markan ja pääkonttorin ylimääräisille vahtimestareille Berndt Vilhelm Sundellille 150 markan ja Albert Gottbergille 100 markan sekä Pankin Oulun konttorin vahtimestarille H. Jokelalle 75 markan suuruisen lahjapalkkion.

Vuodeksi 1914 ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, myöntäneet seuraavat määrät tarverahoja Pankin haarakonttorien käytettäväksi, nimittäin: Turun, Porin, Nikolainkaupungin, Kuopion, Mikkelin ja Kotkan konttoreille kullekin 1,500 markkaa, Oulun ja Jyväskylän konttoreille kummallekin 1,200 markkaa, Joensuun, Sortavalan ja Hämeenlinnan konttoreille kullekin 1,000 markkaa, Viipurin konttorille 3,500 markkaa, Tampereen konttorille 2,000 markkaa sekä Petrogradin konttorille 2,500 markkaa.

14 §.

Sikäli kuin suurempi määrä kuluneita seteleitä on keräytynyt pääkonttoriin ovat Pankkivaltuusmiehet lasketuttaneet nämä setelit, jotka sitten on poltettu. Kokouksissa toukokuun 18, 20, 23, 25 ja 27, elokuun 8, 10, 12, 14, 15 ja 18, marraskuun 23, 25, 27 ja 30 sekä joulukuun 3 ja 5 päivinä on täten laskettu ja poltettu seteleitä yhteensä 41,766,162 markkaa, josta ovat olleet

c) Satunnaisten palkkioitten määräraha.

d) Tarverahat.

Kuluneiden setelien poltto.

1,000 markan seteleitä 3,450 kappaletta

500 „ „ 4,191 „

100 „ „ 72,100 „

50 „ „ 88,600 „

20 „ „ 491,301 „

12 „ „ 6 „

10 „ „ 771,300 „

5 „ „ 1,408,300 „

3 „ „ 23 „

1 „ „ 1 „

Sitä paitsi on kuluneita seteleitä poltettu Pankin tilin-tarkastajain toimesta.

15 §.

Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet päätäneet pidentää Pankin konttorien aukipitämisaian siten että 1915 vuoden alusta pääkonttori pidetään auki kello 11— $\frac{1}{2}$ 4, Petrogradin konttori kello $\frac{1}{2}$ 11—3 sekä muut haarakonttorit kello 10— $\frac{1}{2}$ 3 päivällä, mutta että tämä aika lauantaisin ja juhlapäivän aattona päättyy kello 2.

16 §.

Sittenkun Keisarillinen Senaatti syyskuun 19 päivänä 1913 oli myöntänyt Pankin Johtokunnan jäsenelle Valtio-neuvos Karl Fridolf Steniukselle hänen pyytämänsä eron, on mainittuun virkaan heinäkuun 27 päivänä 1914 ar-mossa nimitetty Pankin Viipurin konttorin Pankinkomisa-rius Kaarlo Alexander Rafael Leander Basilier, joka Kei-sarillisen Senaatin huhtikuun 4 päivänä 1907 antaman määräyksen nojalla siihen saakka oli hoitanut Pankin yli-määräisellä rahansäännöllä olevaa Pankin Johtokunnan jä-senenvirkaa. Tämän johdosta Pankkivaltuusmiehet elokuun 1 päivänä päättivät ehdottaa, että Mikkelin konttorin Pan-

Johtokunta.

Pankin kont-torien auki-pitäminen.

kinkomisarius Karl Oskar Lindberg määrättäisiin 1 päi-västä syyskuuta 1914 lukien hoitamaan ylimääräisellä ra-hansäännöllä olevaa Pankin Johtokunnan jäsenen virkaa, kunnes vireillä oleva kysymys sen muuttamisesta vakinai-seksi tulisi ratkaistuksi ja siihen nimitetty astuisi toi-meensa. Samassa Pankkivaltuusmiehet määräsivät Ylikam-reeri Uno Arthur Alexander Brobergin elokuun ajaksi hoita-maan virkaa. Elokuun 18 päivänä annettussa kirjeessä il-moitti Keisarillisen Senaatin Valtiovaraintoimituskunta, että Keisarillinen Senaatti oli määrännyt Ylikamreeri Brobergin saman elokuun jälkeenkin edelleen toistaiseksi hoitamaan Johtokunnan ylimääräisellä rahansäännöllä olevaa jäsenen-virkaa.

Esitetystä hakemuksesta Pankkivaltuusmiehet ovat myön-täneet Pankinjohtaja von Collanille virkalomaa terveyden hoitamista varten huhtikuun ajaksi ja Pankinjohtaja Basi-lierille samoin terveydellisistä syistä toukokuun ajaksi.

17 §.

Tampereen konttorin pankinkomisarion virkaan nimitti Keisarillinen Senaatti maaliskuun 31 päivänä Pankin Vii-purin konttorin Kassanhoitajan Viktor Rurik Petreliuksen.

Viipurin konttorin pankinkomisarion virkaan, joka oli joutunut avoimeksi, entisen hoitajan tultua nimitetyksi Pankin Johtokunnan jäseneksi, asetti Johtokunta ehdolle viran täyttämistä varten ensimmäiselle sijalle Pankin Mik-kelin konttorin Pankinkomisarion Karl Oskar Lindbergin, toiselle sijalle Sortavalan konttorin Pankinkomisarion Wal-ter Fridolf Steniuksen ja kolmannelle sijalle Pankin Siht-teerin Max Arvid Sabellin.

Herra Lindbergin saatua lokakuun 29 päivänä omasta pyynnöstään virkaeron, puolsivat Pankkivaltuusmiehet ala-maisessa kirjeessä marraskuun 9 päivästä Viipurin kontto-rin pankinkomisarion virkaan Sihteeri Sabellia, jonka myös Keisarillinen Senaatti joulukuun 29 päivänä siihen nimitti.

Pankinkomi-sarionvirat.

Virkavapautta osaksi kivuloisuuden tähden, osaksi muista syistä ovat vuonna 1914 nauttineet allamainitut konttorien hoitajat, nimittäin:

Porin konttorin hoitaja Ernst Broms helmikuun 9 päivästä saman kuun loppuun sekä heinäkuun 1 päivästä elokuun 16 päivään;

Jyväskylän konttorin hoitaja Ivar Oskar Ruotzi toukuun 13 päivästä sen loppuun;

Kuopion konttorin hoitaja Ossian Wallenius kesäkuun 1 päivästä sen 15 päivään;

Mikkelin konttorin v. t. hoitaja Knut Gustaf Åkesson kesäkuun ajan;

Viipurin konttorin v. t. hoitaja Karl Oskar Lindberg kesäkuun 25 päivästä heinäkuun 6 päivään ja lokakuun 23 päivästä sen 29 päivään;

Petrogradin konttorin v. t. hoitaja Vapaaherra Alexander Aminoff kesäkuun 29 päivästä syyskuun 13 päivään ja marraskuun 19 päivästä sen loppuun;

Nikolainkaupungin konttorin hoitaja Axel Fredrik Timgren heinäkuun 16 päivästä elokuun 16 päivään ja lokakuun 10 päivästä sen 24 päivään; sekä

Oulun konttorin hoitaja Johan Edvard Rehnback elokuun 1 päivästä sen 16 päivään.

Edellä mainittujen virkavapauksien aikana ovat Pankkivaltuusmiesten määräysten mukaan pankinkomisarioiden virkoja tavallisesti hoitaneet asianomaisten konttorien kasanhoitajat.

Muuten on kesälomaa myönnetty konttorinhoitajille kullekin yhden kuukauden aika, jonka ohessa Johtokunta hakemuksesta on erälle heistä myöntänyt lyhempää virkavapautta, ei kuitenkaan viikkoa pitemmäksi ajaksi kulloinkin.

18 §.

Diskontto-
komiteat. Vuodeksi 1915 ovat Pankkivaltuusmiehet valinneet diskonttokomiteain jäseniksi sekä varamiehiksi:

Hämeenlinnan konttoriin jäseniksi Insinööri Johan Henrik Holménin ja Kauppias Anders Gustaf Skogsterin sekä varamiehiksi Tehtailija Gustaf Richard Fältmarsin ja entisen Lääninsihteerin Karl Uno Chydeniuksen;

Joensuun konttoriin jäseniksi Lehtori Aaro Markkasen ja Oikeusneuvosmies Tauno Edvard Bernerin sekä varamiehiksi Liikemiehet Niilo Suihkun ja Karl Henrik Eliel Porthanin;

Jyväskylän konttoriin jäseniksi Hovineuvos Adolf Wilhelm von Zwegbergin ja Toimitusjohtaja Hugo Wilhelm Parviaisen sekä varamiehiksi Varatuomari Hjalmar Hugo Ossian Hollmeruksen ja Apteekkari Frans Johan Lorentz Spolanderin;

Kotkan konttoriin jäseniksi Kaupunginkamreeri Gösta Nordgrenin ja Ensimmäisen Kaupunginlääkäriin Victor Hugo Alfthanin sekä varamiehiksi Isännöitsijä Erik Emil Saxellin ja Liikemies Artur Lemcken;

Kuopion konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja Tehtailija Johan Fredrik Dahlströmin sekä varamiehiksi Prokuristi Reino Brunilan ja Varatuomari Ukko Emil Hjalmar Andersinin;

Mikkelin konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja Liikennetarkastaja August Fredrik Granfeltin sekä varamiehiksi Kapteeni Woldemar Winterin ja Varikonesimies Edvin Alléenin;

Nikolainkaupungin konttoriin jäseniksi Kauppias Tuomas Laurellin ja Varakonsuli Lennart Eliel Backmanin sekä varamiehiksi Hovioikeuden notarion Henrik Johannes Boströmin ja Kauppias Eric Hartmanin;

Oulun konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Fredrik Adolf Riekin ja Oikeusneuvosmies Torsten Lundbergin sekä varamiehiksi Kunnallisneuvosmies Oskar Gustaf Laurinin ja Kauppias Herman Anderssonin;

Porin konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomarin, Laamanni Theodor Leopold Eekin ja Konttoripäällikkö Claes Gotthard von Rehausenin sekä varamiehiksi Teollisuuden-

harjoittaja Fritz Arthur Juséliuksen ja Kaupunginkamreeri Johan Leinebergin;

Sortavalan konttoriin jäseniksi Kihlakunnantuomari Karl Gustaf Bergin ja Kauppias Wilhelm Sorvalin sekä varamiehiksi Kauppias Ossian Evert Kivisen ja Liikemies Alexander Johan Nissinin.

Tampereen konttoriin jäseniksi Kauppaneuvos Fabian Klingendahlin ja Oikeusneuvosmies Kaarlo Kustaa Haljalan sekä varamiehiksi Tehtailija Johan Niklas Salmisen ja Kauppias Anton Hahlin;

Turun konttoriin jäseniksi Kunnallisneuvosmies Ernst Petter Johan Thomén ja Kauppias Evert Wilhelm Nylundin sekä varamiehiksi Kapteeni, Vapaaherra Rolf Maximilian Carpelanin ja Kauppias Axel Valfrid Wiklundin;

Viipurin konttoriin jäseniksi Konsuliagentti Carl Edwin Ekströmin ja Oikeuspormestari Ivar Gerhard Alopaeuksen sekä varamiehiksi Kauppias Paul Sergejffin ja Oikeusneuvosmies Paul Wiklundin.

Pietarin konttoriin on katsastusmieheksi määrätty Suomen Passiviraston päällikkö Todellinen valtioneuvos, Vapaaherra Theodor Bruun ja hänen varamiehekseen Vanhempi toimitussihteerin apulainen Hänen Majesteettinsa Keisarin Suomen Kansliassa, Lakitiedetten kandidaatti Konstantin Lisitzin.

19 §.

Pankkivaltuusmiehistä olivat vuonna 1914 vuorossa eroamaan, niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa käsiteltävinä olevissa asioissa, Valtioneuvos Vapaaherra Ernst Gustaf Palmén, sekä niistä kolmesta valtuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien valtuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, Maanviljelysneuvos Hjalmar Gabriel Paloheimo.

Huhtikuun 21 päivänä 1914 valtiopäivillä toimitetussa Suomen Pankin pankkivaltuusmiesten ja tilintarkastajain ynnä heidän varamiestensä vaalissa tulivat valituiksi:

pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena kaikissa Valtuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa Valtioneuvos Vapaaherra Ernst Gustaf Palmén;

pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena asiain käsittelyssä, jotka ovat kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavat, Maanviljelysneuvos Hjalmar Gabriel Paloheimo;

pankivaltuusmiesten varamiehiksi:

ensimmäiseksi varamieheksi Maanviljelijä Oskari Lahdensuo;

toiseksi varamieheksi Esittelijäsihteerin Akseli August Listo;

kolmanneksi varamieheksi Filosofian maisteri Gustaf Onni Immanuel Hallstén;

neljänneksi varamieheksi Hovioikeuden asessori Lakitiedetten tohtori George Fredrik Granfelt;

viidenneksi varamieheksi Lääkintöneuvos Gustaf Rudolf Idman, ja

kuudenneksi varamieheksi Toimitusjohtaja Wilhelm Alexander Lavonius;

pankin tilintarkastajiksi:

Professori Ernst Jakob Waldemar Bonsdorff,

Toimittaja Eero Erkkö,

Hovioikeudenauskultantti Väinö Alfred Tanner ja

Maanviljelijä Kyösti Kallio;

tilintarkastajain varamiehiksi:

ensimmäiseksi varamieheksi Maanviljelysneuvos Karl Wilhelm Bruncrona;

toiseksi varamieheksi Kauppias Evert Viktor Sellgren;

kolmanneksi varamieheksi Filosofian tohtori Arvid Neovius; ja

neljänneksi varamieheksi Filosofian tohtori Hugo Magnus Johannes Relander.

Mainitun vaalin tapahduttua kokoontuivat Pankkivaltuusmiehet huhtikuun 22 päivänä, jolloin puheenjohtajaksi

valittiin Vapaaherra Palmén sekä varapuheenjohtajaksi Professori Ståhlberg.

Tilapäisten esteiden sattuessa ovat varamiehinä toimineet Herrat Lahdensuo, Listo, Hallstén, Granfelt, Idman ja Lavonius.

20 §.

Ylimääräisiä määrärahoja Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkauksen parantamiseksi. Sen nojalla että Suomen Eduskunta 18 päivänä toukokuuta 1911 oli oikeuttanut Pankkivaltuusmiehet, sanotun vuoden alusta lukien, Suomen Pankin virka- ja palvelusmiesten taloudellisen aseman parantamiseen sekä muihin ehkä tarvittaviin hallintomenoihin käyttämään Pankin varoja aina 80,000 markkaan asti vuodelta, on Pankkivaltuusmiesten joulukuun 30 päivänä 1913 ja helmikuun 20 päivänä 1914 tekemien päätösten mukaan vuonna 1914 sanotusta määrarahasta käytetty Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkauksen parantamiseksi 56,784 markkaa sekä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi 17,200 markkaa 1 penni eli siis yhteensä 73,984 markkaa 1 penni.

Vuodeksi 1915 ovat Pankkivaltuusmiehet toistaiseksi myöntäneet Pankin virka- ja palveluskunnan palkkauksen parantamiseksi 60,184 markkaa käytettäväksi pääasiallisesti samaten kuin vuonna 1914 sekä ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi 19,500 markkaa, eli siis yhteensä 79,684 markkaa. Valtiollisten selkkausten tähden ei ole voitu mitään virkamiestä lähettää ulkomaille opintomatalle, ja koska töiden karttuessa on täytynyt yhä useampia ylimääräisiä virkamiehiä palkita puheena olevasta määrarahasta, eikä siitä olisikaan liiennyt mitään stipendeiksi.

21 §.

Uuden ohje- ja vuosirahansäännön valmistaminen. Sittenkun kysymys uudesta Suomen Pankille annettavasta ohje- ja vuosirahansäännöstä 1909 vuoden valtiopäivillä oli rauennut ja Pankkivaltuusmiehet 8 päivänä maaliskuuta 1911 antamassaan kirjelmässä olivat ilmoittaneet, että he siinä mainitsemistaan syistä eivät silloin voi-

neet uutta ehdotusta esittää, saivat Pankkivaltuusmiehet pyynnöstään oikeutuksen toistaiseksi ja viimeksimainitun vuoden alusta lukien käyttää Pankin varoista aina 80,000 markkaan asti vuodessa Pankin virka- ja palvelusmiesten taloudellisen aseman parantamiseksi sekä muihinkin ehkä tarvittaviin hallintomenoihin. Vuonna 1914 on kysymys uudesta ohje- ja vuosirahansäännöstä otettu uudestaan valmisteltavaksi ja Johtokunta on siitä antanut pyydetyn lausunnon, jota ei kuitenkaan saman vuoden kuluessa ole ehditty loppuun käsitellä.

22 §.

Sen johdosta että vuonna 1911 vuosisata oli kulunut Suomen Pankin perustamisesta, oli Pankin Johtokunta antanut Suomen Hypoteekkiyhdistyksen toimenpanevan tirehtöörin Ernst Emil Schybergsonin tehtäväksi esittää Pankin toimintaa 1811—1911. Tämä kertomus ilmestyi vuonna 1914 painosta maan molemmilla kielillä sekä sen lisäksi venäjän ja saksan kielillä.

Helsingissä 22 päivänä helmikuuta 1915.

E. G. Palmén.

Karl Söderholm. K. J. Ståhlberg. Heikki Renvall.

Gösta Björkenheim. H. G. Paloheimo.

A. Th. Möller.

Vleiskatsaus

Suomen Pankin tilaan ja toimintaan vuosina 1913—1914.

	Siv.
I. Suomen Pankin tila Jouluk. viim. p:nä 1913	2
II. " " " " " " " " 1914	4
III. Taulu osoittava Pankin tilaa joka vuosineljänneksen lopussa v. 1913—1914	6
IV. Taulu osoittava Pankin käyttämätöntä setelinanto- oikeutta joka kuukauden lopussa v. 1913—1914	8
V. Pankin kassatila 1913—1914 vuosien lopussa	9
VI. Pankin rahaliike v. 1913—1914	10
VII. Tulos Pankin toiminnasta v. 1913—1914	11
VIII. Voittovarojen tili v. 1913—1914	12

I. Suomen Pankin tilin loppulukkuun viimeisenä päivänä 1913.

Varat.			
<i>Setelinantoa vastaavat varat.</i>			
Metallikassa:			
suomen kultarahaa	31,265,540	—	
venäjän ja ulkomaan kultarahaa	4,026,298	31	
rahaksi lyömätöntä kultaa	822,910	84	
kultaa rahapajassa	12,344	18	36,127,093 33
Suomen hopearahaa			2,156,369 25
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			22,258,663 49
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			58,536,530 23
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			1,359,285 98
Ulkomaisia vekseleitä			16,133,090 25
Kreditiiivi ulkomaalla			10,000,000 — 146,571,032 58
<i>Kotimainen lainaus.</i>			
Vekseleitä Suomen rahassa			78,720,037 19
Hypoteekkilainoja			26,376,923 24
Kassakreditiiivejä			4,908,317 92 110,005,278 35
<i>Muut varat.</i>			
Rahaksi lyömätöntä hopeata			25,980 47
Suomen vaskirahaa			66,855 97
Obligatsioneja Suomen rahassa			677,044 —
Eri tilejä			128,965 45
Protostattuja kotimaisia vekseleitä			36,750 —
Kasvaneita korkoja, saldo			37,691 51
Pankkikiinteistöt	3,061,087	94	
Kalusto	100	—	3,061,187 94 4,034,475 34
Smk			260,610,786 22

Velat.			
<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.</i>			
Liikkeessä olevia seteleitä			113,003,612 —
" " postivekseleitä	418,252	63	
" " osotuksia Pietarin konttoriin	64,157	10	482,409 73
Valtiovaraston pano- ja ottotilillä	20,662,599	70	
Muiden " " " "	5,729,295	23	26,391,894 93
Perittyjä vekseleitä	124,397	22	
Valtiolainain vuotuismaksuja	1,653	05	
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	1,208,589	88	
Eri tilejä	1,111,740	26	2,446,380 41
Voittovaroista varattu			800,000 — 143,124,297 07
Kreditiiivi ulkomaalla			10,000,000 —
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto	65,169,149	27	
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	3,061,187	94	68,230,337 21 93,230,337 21
<i>Voittovaroja:</i>			
valtiotarkoituksiin ehdollisesti varattu			6,000,000 —
käyttämättä			8,256,151 94 14,256,151 94
Setelinantoa vastaavat varat	146,571,032	53.	
sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä	40,000,000	—	186,571,032 53.
Poistetaan: vaadittaessa maksettavat sitoumukset	143,124,297	07.	
myönnettyistä kassakreditiiiveistä nostamatta oleva määrä	2,259,682	08.	145,988,979 15.
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk	41,187,053	38.	
Smk			260,610,786 22

II. Suomen Pankin tila

Varat.			
<i>Setelinantoa vastaavat varat.</i>			
Metallikassa:			
suomen kultarahaa	28,496,210	—	
venäjän ja ulkomaan kultarahaa	13,470,388	18	
rahaksi lyömätöntä kultaa	706,887	17	
kultaa rahapajassa	613	45	42,674,098 80
Suomen hopearahaa			1,666,183 25
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			22,470,385 35
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			85,241,994 52
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			2,646,043 69
Ulkomaisia vekseleitä			5,195,989 33
			159,894,694 94
<i>Kotimainen lainaus.</i>			
Vekseleitä Suomen rahassa			60,419,384 92
Hypoteekkilainoja			25,786,995 83
Kassakreditiiveja			4,427,469 97
			90,633,850 72
<i>Muut varat.</i>			
Obligatsioneja Saksassa			10,391,241 99
Kirjeenvaihtajia Saksassa ja Itävallassa			22,437,344 20
Rahaksi lyömätöntä hopeata			15,110 06
Suomen vaskirahaa			142,939 38
Obligatsioneja Suomen rahassa			1,999,768 —
Eri tilejä			86,869 76
Kasvaneita korkoja, saldo			304,782 41
Pankkikiinteistöt	3,374,176	98	
Kalusto	100	—	3,374,276 98
			38,752,332 78
Smk			289,280,878 44

Joulukuun viimeisenä päivänä 1914.

Velat.			
<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.</i>			
Liikkeessä olevia seteleitä			141,724,276 —
" " postivekseleitä	944,355	01	
" " osotuksia Pietarin konttoriin	38,363	72	982,718 73
Valtiovaraston pano- ja ottotilillä	8,721,137	28	
Muiden " " "	14,695,226	76	23,416,364 04
Perittyjä vekseleitä	130,040	10	
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	8,063,377	04	
Eri tilejä	831,241	99	9,024,659 13
Voittovaroista varattu			1,200,000 —
			176,348,017 90
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto	68,425,301	21	
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	3,374,276	98	71,799,578 19
			96,799,578 19
<i>Voittovaroja:</i>			
valtiotarkoituksiin ehdollisesti varattu			10,000,000 —
käyttämättä			6,133,282 35
			16,133,282 35
<i>Setelinantoa vastaavat varat</i>			
sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä	70,000,000: —	229,894,694: 94.	
<i>Poistetaan: vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>			
myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä	3,129,890: 03.	179,477,847: 93.	
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk			50,416,847: 01.
Smk			289,280,878 44

III. Taulu osoittava Suomen Pankin tilaa joka vuosineljänneksen lopussa vuosina 1913—1914.

Varat.

Vuosi.	Päivä.	Kuukausi.	Setelinantoa vastaavat varat.				Kotimainen lainaus.	Muut varat.
			Kultaa.	Suomen hopearahaa.	Ulkomaisia arvonvasteineita.	Setelinantoa vastaavat varat yhteensä.		
1912	31	Joulukuu	35,355,162	2,168,710	90,218,898	127,742,770	115,225,234	4,764,115
1913	31	Maaliskuu	35,488,723	2,223,164	93,364,273	131,076,160	120,825,922	4,409,565
"	30	Kesäkuu	35,724,155	1,941,127	91,400,506	129,065,788	119,562,554	4,527,136
"	30	Syyskuu	36,000,067	1,655,754	105,582,639	143,238,460	104,547,941	4,788,369
"	31	Joulukuu	36,127,093	2,156,369	108,257,570	146,571,032	110,005,278	4,034,475
1914	31	Maaliskuu	35,469,581	2,152,546	107,470,277	145,092,404	103,495,817	4,024,882
"	30	Kesäkuu	40,469,496	1,835,624	108,003,046	150,308,166	102,680,704	4,420,658
"	30	Syyskuu	42,446,432	1,429,091	120,800,017	164,677,540	105,529,189	5,412,742
"	31	Joulukuu	42,674,099	1,666,183	115,554,413	159,894,695	90,633,851	38,752,333

Velat.

Vuosi.	Päivä.	Kuukausi.	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.				Kanta- ja vararahastot.	Voittovaroja.	
			Liikkeessä olevia seteleitä.	Liikkeessä olevia postivoksseita ja maksutarin konittorin.	Pano- ja ottotileillä.	Perittyjä vekseliä, valtiolainain vuotuismaksua, ulkomaan kirjeenvaihtajain erinäisiä tiloja ja varattuja voittoaaroja.			
1912	31	Joulukuu	117,498,127	358,319	27,824,263	4,538,761	150,219,470	88,330,082	9,182,566
1913	31	Maaliskuu	115,980,294	2,121,426	24,389,478	4,382,467	146,873,665	88,330,082	11,107,900
"	30	Kesäkuu	114,915,905	409,258	22,575,673	3,807,026	141,707,862	88,330,082	13,117,534
"	30	Syyskuu	111,970,531	298,287	22,611,976	4,190,620	139,071,414	88,330,082	15,173,274
"	31	Joulukuu	113,003,612	482,410	26,391,895	3,246,380	143,124,297	93,230,337	14,256,152
1914	31	Maaliskuu	117,422,298	396,843	23,622,449	1,814,020	143,255,610	93,230,337	16,127,156
"	30	Kesäkuu	118,113,600	466,250	25,005,160	2,435,316	146,020,326	93,230,337	18,158,865
"	30	Syyskuu	138,008,290	599,104	18,457,325	4,845,917	161,910,636	93,230,337	20,478,497
"	31	Joulukuu	141,724,276	982,719	23,416,364	10,224,659	176,348,018	96,799,578	16,133,282

IV. Taulu osoittava Pankin käyttämätöntä setelinanto-oikeutta joka kuukauden lopussa vuosina 1913—1914.

	Pankin koko setelinanto-oikeus.	Setelistö yhteensä.	Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta.	Käyttämätön setelinanto-oikeus.
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
V. 1912 viim. p:nä Jouluk. . .	167,742,770	150,219,470	1,493,247	16,030,053
” 1913 ” ” Tammik. . .	162,828,314	144,274,127	1,353,882	17,200,305
” ” ” ” Helmik. . .	171,300,526	146,365,448	1,328,243	23,606,835
” ” ” ” Maalisk. . .	171,076,160	146,873,665	1,983,815	22,218,680
” ” ” ” Huhtik. . .	166,949,161	142,772,589	1,185,197	22,991,375
” ” ” ” Toukok. . .	166,182,651	146,360,445	1,269,675	18,552,531
” ” ” ” Kesäk. . .	169,065,788	141,707,862	1,167,727	26,190,199
” ” ” ” Heinäk. . .	173,155,464	138,722,854	1,598,231	32,834,379
” ” ” ” Elok. . . .	175,581,632	136,288,350	1,545,248	37,748,034
” ” ” ” Syysk. . .	183,238,460	139,071,414	1,266,469	42,900,577
” ” ” ” Lokak. . .	192,668,469	145,509,396	1,912,931	45,246,142
” ” ” ” Marrask. . .	190,619,098	142,435,841	1,741,289	46,441,968
” ” ” ” Jouluk. . .	186,571,032	143,124,297	2,259,682	41,187,053
” 1914 ” ” Tammik. . .	182,569,932	133,542,602	2,281,194	46,746,136
” ” ” ” Helmik. . .	175,394,068	138,915,775	1,508,767	34,969,526
” ” ” ” Maalisk. . .	185,092,404	143,255,610	2,874,635	38,962,159
” ” ” ” Huhtik. . .	188,797,179	148,205,901	2,178,550	38,412,728
” ” ” ” Toukok. . .	189,197,852	147,824,641	2,762,265	38,610,946
” ” ” ” Kesäk. . .	190,308,166	146,020,326	3,282,572	41,005,268
” ” ” ” Heinäk. . .	194,287,665	148,645,374	2,775,995	42,866,296
” ” ” ” Elok. . . .	232,028,117	169,736,503	2,797,613	59,494,001
” ” ” ” Syysk. . .	234,677,540	161,910,636	3,068,722	69,698,182
” ” ” ” Lokak. . .	247,861,373	170,682,830	2,917,608	74,260,935
” ” ” ” Marrask. . .	253,948,194	172,419,754	3,461,643	78,066,797
” ” ” ” Jouluk. . .	229,894,695	176,348,018	3,129,830	50,416,847

V. Pankin kassatila 1913—1914 vuosien lopussa.

	Jouluk. viim. p:nä 1913.	Jouluk. viim. p:nä 1914.
Suomen kultarahaa	<i>Smc.</i> 31,265,540:—	<i>Smc.</i> 28,496,210:—
Venäjän ja ulkomaan kultarahaa	4,026,298:31	13,470,388:18
Rahaksi lyömätöntä kultaa	822,910:84	706,887:17
” hopeata	25,980:47	15,110:06
Suomen hopearahaa	2,156,369:25	1,666,183:25
” vaskirahaa	66,855:97	142,939:38
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja	1,359,285:98	2,646,043:69
Pankin omia seteleitä	598,776,309:—	622,284,230:—
	<i>Smc.</i> 638,499,549:82	<i>Smc.</i> 669,427,991:73

VIII. Voittovarojen tili vuosina 1913—1914.

Joulukuun viim. p:nä 1912 käyttämättömiä	<i>Smgf.</i>	9,182,566: 42
Vuonna 1913 on varatuista voittovaroista palautettu	<i>Smgf.</i>	2,370,000: —
” ” tuli lisää	”	8,256,151: 94
” 1914 ” ”	”	6,133,282: 35
	<i>Smgf.</i>	25,942,000: 71

Vuonna 1913 on vararahastoon siirretty	<i>Smgf.</i>	4,552,566: 42
” ” ” valtiotarkoituksiin varattu	”	1,000,000: —
” 1914 ” ” vararahastoon siirretty	”	3,256,151: 94
” ” ” valtiotarkoituksiin varattu	”	1,000,000: —
	<i>Smgf.</i>	9,808,718: 36

Säästö Jouluk. viim. p:nä 1914 *Smgf.* 16,133,282: 35

josta on v. 1912, 1913 ja 1914 valtiotarkoituksiin ehdollisesti varattu	”	10,000,000: —
Käyttämättä	”	6,133,282: 35